

KIRKOROV v. Lithuania (№ 12174/22)

Обставини справи

Справа стосувалася оскарження заявником заходів з заборони органами влади Литви його в'їзду на територію цієї держави з міркувань охорони національної безпеки через відкриту підтримку заявником політики агресії російської федерації.

Заявник вважав, що було порушено його права за статтею 10 Конвенції та статтею 1 Першого протоколу до Конвенції, оскільки через застосовані до нього оскаржувані заходи було порушено його право на вільне волевиявлення, а також він був вимушений скасувати свої концерти, квитки на які були вже розкуплені.

Заявник Filip Bedros Kirkorov є громадянином Болгарії та росії, 1967 року народження та проживав на час розгляду справи в місті Москва.

У січні 2021 року на запит Міністерства закордонних справ міграційний орган Литви заборонив пану Kirkorov в'їзд до Литви на 5 років, оскільки він вважався загрозою національній безпеці. Зокрема, влада зазначила, що він був популярним російським співаком і музичним продюсером із сильним впливом у російській федерації та інших державах колишнього СРСР, а тому був інструментом «м'якої сили». Також було встановлено, що він, регулярно даючи концерти в Криму, підтримував російську політику агресії.

Пан Kirkorov звернувся до суду. Зокрема, він стверджував, що він митець і не цікавиться політикою. Його пісні присвячені любові, людським стосункам і природі.

У судових поданнях міграційні органи повторили свої аргументи на користь заборони, заявивши, що пан Kirkorov публічно оприлюднив повідомлення про те, що «повернення» Кримського півострова до росії було «славетною та тріумфальною подією», і назвав себе «представником Володимира Путіна на сцені».

Апеляцію пана Kirkorov зрештою відхилив – у вересні 2021 року – Вищий адміністративний суд. Він виявив, що його поведінка виправдовувала таку заборону. Також було встановлено, що заборона не була безпідставною: пан Kirkorov не мав родинних, соціальних чи економічних зв'язків із Литвою, і його право виступати в інших країнах-членах ЄС жодним чином не обмежувалося.

Заборона все ще діяла на момент розгляду справи Судом, і пан Kirkorov не міг в'їхати до Литви з 2021 року.

Посилаючись на статтю 10 Конвенції (свобода вираження поглядів) і статтю 1 Першого протоколу до Конвенції (захист власності), заявник стверджував, що заборона була засобом цензури його політичних поглядів, і

скаржився на втрату доходу та необхідність відшкодування вартості квитків на скасовані концерти в Литві в 2021 році.

Оцінка Суду

Стаття 10 Конвенції

По-перше, Суд встановив, що заборона обмежувала заявника в обміні інформацією та ідеями в Литві, а отже, мало місце втручання в його право на свободу вираження поглядів відповідно до статті 10 Конвенції. Це втручання мало правову основу як згідно з відповідним національним законодавством, так і законодавством ЄС, а його мета – захист національної безпеки та громадського порядку – була законною.

Він також зазначив, що рішення про накладення заборони ґрунтувалося на об'єктивних та аргументованих даних, зокрема, на твердженнях та поведінці скаржника, а не на припущеннях. Дійсно, як заявили міграційні органи та національні суди, заявник не заперечував того факту, що він підтримує дії російської федерації на Кримському півострові.

Він також послався на заяви міграційних органів про те, що росія використовувала проти країн Балтії різні засоби пропаганди, включаючи телебачення, соціальні мережі, фільми та відомих співаків, таких як заявник. Таке пояснення дали національні суди в обґрунтування заборони. Сейм – у своїй резолюції (nutarimas) 2002 року про схвалення стратегії національної безпеки – і Європейський парламент – у своїй резолюції 2016 року про стратегічну комунікацію ЄС для боротьби з пропагандою – дійсно визнали необхідність викриття російської дезінформації та пропагандистської війни.

Загалом у матеріалах справи не зазначено, що національні суди неправильно оцінили факти або що вони застосували закон довільно чи непропорційно. Крім того, рішення судів, які підтримали заборону, були прийняті після заслуховування позиції скаржника.

Зрештою, Суд погодився з національними судами, що заборона не була непропорційною, беручи до уваги, що його права як громадянина ЄС були обмежені лише щодо його в'їзду до Литви та що, в будь-якому випадку, він не мав жодних сімейних, соціальних чи економічних зв'язків з цією країною.

Суд визнав скаргу заявника за статтею 10 Конвенції неприйнятною як явно необґрунтовану.

Стаття 1 Першого протоколу до Конвенції

Суд зазначив, що заявник міг, але не подав позов про відшкодування збитків до литовських цивільних судів у зв'язку зі своєю скаргою на втрату доходу від скасованих концертів.

Тому цю скаргу було визнано неприйнятною, оскільки скаржник не використав усі засоби правового захисту, доступні на національному рівні.

Висновок

Заяву було визнано неприйнятною та відхилено.

Ухвала у цій справі прийнята Палатою 19 березня 2024 року, оприлюднена 18 квітня 2024 року та є остаточною.